

67

Doorwerken?
Voor- en nadelen

de Verdieping 22/23

Mannen
en botox

de weekendGids 46/47

Beatrijs Ritsema
over eigenbelang

Letter & Geest 66

ideale banen

Dan maar terug
naar school

Ideale Banen 73

Prachtig leven
van Ted Kennedy

Boeken 83

deVerdieping Trouw

zaterdag 26 september 2009
67ste jaargang nr 1990

www.trouw.nl

• 'Coalitie geen inzet verkiezingen'

CDA houdt deur open voor VVD

Tijdens de algemene beschouwingen raakte de VVD het CDA in zijn ziele. Toen VVD'er Terven deze week lovend sprak over Hirsch Ballin, zag CDA-fractievoorzitter Van Geel ineens weer een politieke toekomst met de VVD.

Vincent van Geel redakteur politiek

De harde optelling van de VVD tegen de coalitiepartij van het kabinet heeft toch een belangrijke consequentie: de samenwerking met het CDA niet in de weg te staan.

Dat kan worden opgevat als uitdrukking van CDA-fractievoorzitter Peter van Geel. In een interview vandaag met Trouw. Van Geel zegt daarin over toekomstige coalitievorming, na de volgende Tweede Kamerverkiezingen. „Het CDA gaat nu niet suggereren dat dit kabinet, met zijn herbeleg plan dat er volgend jaar ligt, inzet is van de verkiezingen. We moeten eerst vooruitlopen op toekomstige coalities, dat doen we nu ook niet.“ Daarmee houdt de CDA-fractievoorzitter naar alle kanten zijn handen vrij. Ook tegen de huidige coalitiepartners PvdA en ChristenUnie, die veelal juist samen met het CDA betonnen aan de uitvoering van een ingrijpend herbelegplan, om de gevolgen van de crisis op te vangen.

Van Geel was vorige week bij de algemene beschouwingen „verloft“ toen de VVD een motie van wetteloosheid tegen het kabinet indielde omdat het de crisis volgens de liberalen te slap aanpakt. „Dat de VVD in zo'n moeilijke tijd niet het politieke midden wegloopt, lukt er er bij mij deep in“, zegt hij.

De grmatige optelling eekste dagen later van het VVD-koninkrijk Terven in een lezing debut met CDA-minister Hirsch Ballin over de ontsnape vrouwenhandelaar Sahar B. nam echter veel egeris weg bij het CDA. Van Geel maakte daarin op dat de VVD niet alleen maar taktiek op de enkels van de christen-democraten wil delven. Dat gaf hem de hoop, dat de VVD terug kan komen in het constructieve debat.

De CDA-fractievoorzitter waart hert verder dat de huidige werkaat in Nederland niet meer vaarselpekkend vengbaar.

27 DE VERDIEPING
Het volgende interview met Peter van Geel

Richard Wagners 'Der Ring des Nibelungen' in Enschede

Met veel Nederlandse zangers, een Nederlandse dirigent en het Orkest van het Oosten begint de Nationale Reisopera vanavond in het Nationaal Muziekkwartier in Enschede met 'Das Rheingold' van de grootste en vindingrijkste operagevoerders van de 19e eeuw: Richard Wagner. 'Der Ring des Nibelungen' (1876). De provincie Overijssel heeft het

met veel Nederlandse zangers, een Nederlandse dirigent en het Orkest van het Oosten begint de Nationale Reisopera vanavond in het Nationaal Muziekkwartier in Enschede met 'Das Rheingold' van de grootste en vindingrijkste operagevoerders van de 19e eeuw: Richard Wagner. 'Der Ring des Nibelungen' (1876). De provincie Overijssel heeft het

festivalelement voor handen. Dat is nog steeds het draakvoortje tussen voor de Bayreuther Festspiele; de wachting voor een kaartje is inmiddels opgelopen tot twaalf jaar. Het Muziekkwartier is gehoorwd om werken als de 'Ring' te kunnen uitvoeren. JUDY MARCO BORGHEVE
MEEK ONDER DE RING
IN DE VERDIEPING 24/25

Het nieuwe boek van **Amos Oz** Dorpsleven
Nu is de boekhandel

Abonnement? bel: 088-0537537
of via: www.trouw.nl/verdieping

Woede bij leiders op G20 over nieuw geheim kerncomplex Iran

Vincent van Geel redakteur buitenland

AMSTERDAM - Over de economische top in Pittsburgh hing gisteren onverwacht de schaduw van een Iraanse kernbom. De VS, Frankrijk, Groot-Brittannië en Duitsland veroordelden scherp het bestaan van een tweede verrijkingsfabriek in dat land.

Iran gaf het bestaan daarvan maandag toe in een brief aan het Internationaal Atomenetwerk Agentschap (IAEA). Het zegt dat de fabriek volgens internationale regels zal functioneren. Maar het gemene ook weten, dat deze verrijkt kan worden tegen een eventuele aanval.

De mogelijkheid van zo'n aanval noemden de presidenten Barack Obama en Nicolas Sarkozy en premier Gordon Brown niet expliciet, maar volgens hen zijn de profe-

ken met Iran aanstaande deandering een laatste kans voor er op zijn minst zwaardere sancties komen.

Brown: „De internationale gemeenschap heeft geen andere kans dan een stevig in het aande te treden.“ Sarkozy: „We kunnen de Iraanse helders geen tijd laten rekken tenzij de moeuten al draaien.“

Ook Rusland en China veroordelden Iran. Die twee landen werden eerder deze week door de Amerikaanse op de hoogte gesteld. Volgens de VS weten zijn inlichtingendiensten al enkele jaren van de fabriek. Iran zou het bestaan ervan bekendgemaakt hebben om onthulling ervan door het westen voor te zijn.

10 BEROEP/WERELD
G20 krijgt nog meer bereik van economie

10-daagse rondreis
NEPAL in vogelvlucht
 Inclusief: • magnetische verblijf in 3-4 sterren hotels • heerlijke sprookjesreis • reiswijder
 vanaf **1099**
 Verreken: rondreis van 111 van 10,99
 Hoogtepunten van deze reis: • Chitwan National Park met de grootste populatie van de Indische Rhinoceros • de Himalaya • de grootste tempel van Bhakti • de grootste tempel van Bhakti • de grootste tempel van Bhakti
 KRAS.NL
 waarom zou je meer betalen?
 BOEK ONLINE of bel 0900 - 9697

Door de economische crisis kiezen mannen gemakkelijker voor kleine cosmetische ingrepen. Willen vrouwen na een behandeling vooral mooier zien, mannen hopen er vooral 'goed' uit te zien. „Als een bedrijfsleider vermoeid lijkt, denken klanten al snel dat het slecht gaat met de onderneming”, zegt injectables specialist Helga van den Elzen.

De beste versie van jezelf

Hester Otter

Bankiers die hun ontslagpemie gebruiken voor een botox-behandeling om zo beter voor de dag te komen bij een volgend sollicitatiegesprek: In Engeland heeft dit verschijnsel de naam 'city severance surgery' gekregen. Ook in Nederland laten mannen, in navolging van vrouwen, hun gezicht niet langer ongemoeid voor cosmetische ingrepen. „Als ik vergaderingen voorzat, vroegten mensen wel of ik boos was. Ik heb een buitengewoon vriendelijk karakter, maar kennelijk geen vriendelijke uitstraling”, vertelt Sander (55). Hij bekeek zichzelf nauwkeurig in de spiegel, zag de frons op zijn gezicht en een zweem van zorgelijkheid. „Het werd soms twee keer per maand tegen me gezegd, en dan weet je niet eens hoevelen mensen het alleen nog maar dachten. Dat vormt natuurlijk wel een belemmering in mijn contacten. Ik wil graag de beste versie van mezelf. En ik wil ook graag dat anderen dat zien.”

Terwijl de grote operaties, zoals borstvergrotingen, bij de cosmetische klinieken in 's loop zitten, neemt de belangstelling voor aanpassingen van het gezicht toe. Ogen moeten gelift worden, lippen en wangen iets opgespoten: de economische crisis is een vruchtbare tijd voor klinieken.

Een 'gezonde en uitgerustte uitstraling' bewerkstelligen is alleen niet puur een kwestie van het wegwerken van rimpels, zegt Helga van den Elzen. In de 'Elzenkliniek' in Naarden-Vesting behandelt ze geen rimpels, zegt ze stellig, ze behandelt gezichten. „Het gaat om het totaalbeeld. Als je er bijvoorbeeld moe uit ziet, heeft dat vaak te maken met het gebied onder je ogen. Je kunt dat corrigeren door de wangen te vullen. Als

mensen zeggen dat je ontvreden lijkt, zit dat altijd in je mondhoeken. Boosheid of strengheid straalt je uit door de stand van je wenkbrauwen. Rimpels *an sich* zijn niet zo storend.”

Het werk als injectables specialist heeft haar geen windereien gelegd. De afgelopen jaren is de omzet met dertig procent gestegen en het laatste jaar met tien procent. Vijftien procent van haar cliënten bestaat uit mannen. De vraag hoe je de beste versie van jezelf tevoorschijn haalt, fascineert haar al jaren.

Van den Elzen promoveerde als doctor in de geneeskunde, werd universitair docent epidemiologie in Maastricht en maakte in 1994 de overstap naar de plastische chirurgie als injectables specialist bij schoonheidscentrum Chateau l'Ermitage. Sinds vijf jaar staat ze aan het hoofd van haar eigen kliniek. „In de markt van facelifts merk je dat iedereen graag hetzelfde eruit wil zien; met de neus van Brad Pitt en de lippen van Angelina Jolie”, constateert ze. „Maar kies je twee keer voor een facelift, dan verlies je een stukje van je eigen unieke kenmerken. Dit veranderingsproces vind ik heel fascinerend. Wat moet je doen om er wel anders uit te zien en niet jezelf te verliezen? Want dat is juist kenmerkend voor mannen. Het moet niet opvallen dat ze iets aan hun gezicht gedaan hebben”, aldus Van den Elzen. Maar dat er veel van de 'nieuwe look' afhangt, beseffen ze terdage.

Een van haar cliënten besloot na ontslag een gezichtsbehandeling te ondergaan. De nieuwe werkgever constateerde dat de cliënt vast heel stressbestendig was, door ondanks het ontslag nog zo ontspannen te over te komen.

Ondertemmers worden erop afgekeken als je er niet stralend uitziet”, vertelt Van den Elzen. „Als je

Een cliënt voor en na de gezichtsbehandeling. Het streven is niet zozeer een knappe, maar een 'goede' uitstraling.

diepe groeven hebt, maak je je vast veel zorgen over je onderneming, is de gedachte. Mensen die er sympathiek uitzien, doen het beter dan lieke mensen. Het gaat daarbij niet om knap, maar om een goede uitstraling. Je verdient meer, en je hebt eerder een kans op een baan, kortom: je bent succesvoller.”

We denken in emotie, is haar verklaring. „Dat is de reden bijvoorbeeld dat Clinton zo populair werd. Hij is niet erg knap, maar als je hem tegen zou komen op een feestje, verwacht je dat hij een heel aardige man is. Dit is ook het geval met Obama, terwijl we geen idee hebben of dat waar is. „Want wat maakt Obama zo vrolijk en Clinton zo sympathiek? Dat is de stand van Obama's mondhoeken en Clinton's oogopslag. Hij fronsst zelden, zegt Van den Elzen.

Helas zijn gezkrulde mondhoeken en frisse blik niet voor ieder mens weggelegd. „Een groep forensische tekkenaars ontdekte op welke manier de mens over een periode van twintig jaar verouderd. Je botten slinken, je krimpt letterlijk. Bij mannen van 23 jaar zie je vaak die krachtige, hoekige kaaklijn, maar na verloop van tijd loopt de kaaklijn van oor naar kin. Ook de spieren en het onderhuids vetweefsel slinken. De huid verliest elasticiteit. Het vel wordt dus te ruim voor wat eronder zit.”

Van den Elzen bekeek wat er precies aan een gezicht veranderde in een periode van tien jaar. Want je bent nog wel dezelfde en toch ook weer niet. „Het kan soms die rimpel bij de bovenlip zijn, of die sterke fronsrimpel. Uiteindelijk brengt je dat bij de vraag wanneer iemand prettig overkomt. Een mens hoeft niet jonger te worden, maar wel 'jeugdiger’.”

Mannen kiezen weliswaar vaker voor lichte cosmetische ingrepen,

Voor een frisse uitstraling, en dus meer succes, zijn mannen bereid iets aan hun uiterlijk te laten doen.

FOTO HERMAN WOUTERS

maar het is geen onderwerp waar ze in de stamkroeg over beginnen te vertellen. „Ik wil het niet wereldkundig maken dat ik voor injectables heb gekozen”, zegt Sander, die dan ook anoniem wil blijven. „Ik wil dat mensen mij in verband brengen met mijn werk. Ik schaam me er niet voor en ik ben ook wel tevreden met mezelf. Tot op zekere hoogte heb ik er vrede mee dat ik ouder word, maar als je dat proces enigszins tegen kunt houden: waarom niet?”

Hij hoort sinds de behandeling niet meer dat hij er nors uit ziet; de afhangelende mondhoeken zijn aangepakt. „Ik kom nu milder over, iets vrolijker en vriendelijker.”

Van den Elzen: „Natuurlijk vind ik dat je jezelf moet accepteren zoals je bent, maar je bent als mens voortdurend bezig met het streven naar 'prettig voelen'. Dat doe je door een huis met een tuin te kopen, kleding aan te schaffen die je goed staat en je tanden te laten bleken. Waarom zou je dan niet kiezen voor injectables waardoor je uitstraling verbetert?”

Injectables

Fronsrimpels, lachrimpels, kraaienvoetjes met injectievlloeistoffen, oftewel injectables, worden die uit de weg geruimd. Onder injectables vallen onder andere Botuline toxine (botox) en fillers. Met een dun naaldje wordt de vlloeistof onder de huid gespoten, of zoals bij botox in de spier. Bij botox verzakken de gezichtsspieren plaatselijk, of ze worden zelfs stilgelegd. Fillers zijn verkrijgbaar als tijdelijk en permanent vulmiddel.

Artsen gebruiken fillers om bepaalde aspecten van het gezicht te accentueren of om plooiën en rimpels op te vullen. In de meeste gevallen verdooft de arts tijdens een behandeling eerst de huid. De aanpak duurt gemiddeld een half uur. Geheel risicoloos zijn deze ingrepen niet. Aan permanente fillers kleven meer gezondheidsrisico's, dan aan de tijdelijke variant, die op den duur wordt afgebroken. Over

de effecten op langere termijn van permanente fillers is nog weinig bekend. Deze worden dan ook door de Inspectie voor de volksgezondheid afgeraden. In de Elzenkliniek wordt deze techniek niet meer gebruikt, behalve bij Lipofilling, waarbij eigen vet van de heupen aangebracht wordt op het gezicht voor volume. Bij tijdelijke fillers kan het voorkomen dat mensen allergisch zijn voor de bestanddelen van de fillers. Grote vullingen vergroten de kans op infecties en/of verharding, hoewel dat niet vaak voorkomt. Het is belangrijk om een arts te zoeken met aantoonbare kennis en ervaring. Bij tijdelijke fillers is na circa zes maanden een nieuwe behandeling nodig. De prijs varieert van driehonderd tot zesduizend euro per jaar, afhankelijk van de behandeling.